

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 14. rujna 2005.

Bog i čovjek skupa hode kroz povijest

Kateheza br: 63 –

Uvodno čitanje: Psalam 132; Boje obećanje domu Davidovu (večernja četvrtka III. tjedna)
Spomeni se, Gospodine, Davida, / i sve briljivosti njegove: / kako se Gospodinu zakleo, /
zavjetovao Snazi Jakovljevoj: / "Neću ući u šator doma svog / nit uzaći na leaj svoje postelje, /
neću pustit snu na oči, / nit počinka dati vjeđama, / dok Gospodinu mjesto ne nađem, / boravište
Snazi Jakovljevoj." / Eto, čusmo za nj u Efrati, / nađosmo ga u Poljima jaarskim. / Uđimo u stan
njegov, / pred podnoje mu padnimo! / "Ustani, Gospodine, pođi k svom počivalištu, / ti i Kovčeg
sile tvoje! / Svećenici tvoji nek se obuku u pravednost, / pobonici tvoji nek radosno kliču! / Poradi
Davida, sluge svojega, / ne odbij lica pomazanika svoga!"

1. Slušali smo Psalam 132. Nemali broj znanstvenika misli kako je ova pjesan odjekivala za svečanoga slavlja prijenosa Kovčega Gospodnjega, znaka boanske prisutnosti posred izraelskoga naroda, u Jeruzalemu, što ga je David odabrao za novi glavni grad.

U izvještaju o ovome događaju, kako nam ga donosi Biblija, čitamo da je kralj David "igrao iz sve snage pred Gospodinom, a bio je ogrnut samo lanenim oplećkom. Tako su David i sav Izraelov dom nosili gore Kovčeg Gospodnji kličući i trubeći u rog" (2 Sam 6,14-15).

Ostali znanstvenici, međutim, smještaju Psalam 132 unutar nekoga spomen-slavlja toga davnoga događaja, nakon što je bogoslužje uspostavljeno u sionskome svetištu, upravo Davidovim

djelovanjem.

2. Čini se kao da ovaj naš hvalospjev pretpostavlja određenu liturgijsku dimenziju: vjerojatno je bio korišten dok se odvijala svojevrsna procesija, u prisutnosti svećenika i vjernika i uz sudjelovanje zbora.

Slijedeći Bogosluje večernje, zastat ćemo sada nad Psalmom što smo ga upravo čuli. U njegovu središtu smještena je svečana prisega što ju je izgovorio David. Kaže se, doista, da se on - po okončanju gorkoga sukoba sa svojim prethodnikom, kraljem Šaulom, - "Gospodinu zakleo, zavjetovao Snazi Jakovljevoj" (Ps 132,2). Sadržaj toga svečanoga zavjeta, izrečen u rr. 3-5, jasan je: kralj neće stupiti u jeruzalemsku kraljevsku palaču, neće se ići spokojno odmarati, sve dok ne nađe mjesta za Kovčeg Gospodnji.

U samom središtu društvenoga života mora dakle biti prisutnost koja podsjeća na otajstvo transcendentnoga Boga. Bog i čovjek skupa hode kroz povijest, a zadatak je hrama da na vidljivi način označi to zajedništvo.

3. U tom trenutku, nakon Davidovih riječi, probija se, moda po glasovima nekoga liturgijskoga zbora, spomen na prošlost. Tako se podsjeća na ponovni nalazak Kovčega u Poljima jaarskim, u efratskom kraju (usp. r. 6): ondje se Kovčeg dugo zadržao, nakon što su ga Filistejci vratili Izraelu, koji ga je izgubio za jedne bitke (usp. 1 Sam 7,1; 2 Sam 6,2.11). Iz toga ga kraja, stoga, prenose u budući sveti grad, te Psalm završava svečanim slavljem u kojem, s jedne strane, sudjeluje narod koji se klanja (usp. Ps 132,7.9), odnosno liturgijska zajednica, a s druge strane, Gospodin koji se vraća kako bi se učinio prisutnim i djelatnim u znaku Kovčega smještenoga na Sion (usp. r. 8).

Duša liturgije nalazi se upravo u tome susretu svećenika i vjernika s jedne, i Gospodina s njegovom snagom, s druge strane.

4. Kao da eli zapečatiti Psalm 132, odjekuje molitveni usklik u korist kraljeva, Davidovih nasljednika: "Poradi Davida, sluga svojega, ne odbij lica pomazanika svoga!" (r. 10).

Lako je i u ovoj prošnji, čija je izvorna nakana molitva za podršku hebrejskome kralju u ivotnim kušnjama, naslutiti mesijansku dimenziju. Izraz "pomazanik" prevodi zapravo hebrejski izraz "Mesija": tako moliteljev pogled leti onstran događaja vezanih uz Judino kraljevstvo, te se upravlja prema velikome iščekivanju savršenoga "Pomazanika", Mesije koji će uvijek biti po volji Bojoj, od njega ljubljen i blagoslovljen.

5. Ovo će mesijansko tumačenje prevladati u kršćanskome iščitavanju ovoga retka, te će se proširiti i na čitav Psalm.

Znakovito je, na primjer, tumačenje r. 8, kojega će Hezihije Jeruzalemski, prezbiter iz prve

polovice 5. st., primijeniti na Kristovo utjelovljenje. U svojoj Drugoj homiliji o Majci Bojoj on se ovako obraća Djevici: "O Tebi i o Onome koji je od Tebe rođen, David ne prestaje pjevati na svojoj citri: Ustani, Gospodine, pođi k svom počivalištu, ti i Kovčeg tvoje posvete (usp. Ps 132,8)". Tko je "Kovčeg tvoje posvete"? Hezihije odgovara: "Očito Djevica, Majka Boja. Jer, ako si ti biser, ona je spravom Kovčeg; ako si ti sunce, Djevica će morati biti nazvana nebom; a ako si ti cvijet bez mrlje, Djevica će tada biti biljka neraspadljivosti, raj besmrtnosti" (Testi mariani del primo millennio, I, Roma 1988, str. 532-533).

Pozdrav hrvatskim hodočasticima na hrvatskom:

Predragi hrvatski hodočasnici, pozdravljam vas i blagoslivljam o blagdanu Uzvišenja Svetoga Kria! Ljubav se po rtvi posvećuje. Stoga, prinesite svoj ivot Kralju ljubavi, kako bi ga svijet po vama mogao upoznati te i vas jednom uzvisio u nebeskoj slavi. Hvaljen Isus i Marija!